

ส่วนที่ ๒ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนและภาคส่วนต่างๆ

๒.๑ การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

๑) ระดับการมีส่วนร่วมในโครงการชุมชนปลอดขยะ ซึ่งสามารถใช้กิจกรรมที่มีการเข้าร่วมมากที่สุดในการพิจารณาได้ เช่น กิจกรรมธนาคารขยะรีไซเคิล กิจกรรมตลาดนัดรีไซเคิล กิจกรรมร้านขยะแลกสินค้า เป็นต้น

จากการดำเนินงานในเรื่องของการกำจัดขยะของเทศบาลตำบลโนนดินแดง ด้วยวิธีเทศบาลที่ถูกทิ้งรวมกัน โดยไม่มีการคัดแยกจากแหล่งกำเนิดลงในหลุมฝังกลบ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการกำจัดขยะ ลดภาระการฝังกลบ นำไปสู่การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ เทศบาลตำบลโนนดินแดงจึงได้ร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และชุมชนต่างๆ ทั้ง ๑๒ ชุมชน ดำเนินโครงการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน ซึ่งมีกิจกรรมรณรงค์ทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิลเพื่อนำร่องในการตั้งต้นเงินทุนในกิจกรรมธนาคารขยะรีไซเคิล กิจกรรมการคัดแยกขยะจากครัวเรือนและกิจกรรมการทำปุ๋ยจากขยะอินทรีย์ ขึ้น ซึ่งได้ดำเนินโครงการตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมทั้งหมดในโครงการให้มีความเด่นชัดมากยิ่งขึ้น เทศบาลตำบลโนนดินแดง จึงได้มีกิจกรรมต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นไปที่ชุมชนต้นแบบ ๓ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนหมู่ที่ ๔ ตำบลโนนดินแดง ชุมชนหมู่ที่ ๑๓ ตำบลโนนดินแดง และชุมชนหมู่ที่ ๖ ตำบลส้มป่อย เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การรณรงค์และประชาสัมพันธ์แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติให้จริงจังมากขึ้น โดยเน้นไปที่ ๓ กิจกรรมเป็นหลัก คือ กิจกรรมลดคัดแยกขยะในครัวเรือน กิจกรรมทำน้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในครัวเรือน และกิจกรรมปลูกผักปลอดสารพิษ

จากกิจกรรมหลักที่ได้ดำเนินการในโครงการรณรงค์และประชาสัมพันธ์แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในปี ๒๕๕๗ ที่ได้ดำเนินการใน ๓ ชุมชนต้นแบบ ทำให้ชุมชนหมู่ที่ ๖ บ้านหนองสะแกกว่น ตำบลส้มป่อย ได้ดำเนินการมาอย่างจริงจังและต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ได้แก่กิจกรรม ดังต่อไปนี้

จากการสำรวจข้อมูลประชากรของชุมชนหมู่ที่ ๖ บ้านหนองสะแกกว่น ตำบลส้มป่อย อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ มีครัวเรือนทั้งหมด ๑๓๖ ครัวเรือน แต่จากการสำรวจและสอบถามข้อมูลจากผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและคนในชุมชนถึงจำนวนครัวเรือนที่มีอยู่จริงในชุมชน มีทั้งหมดประมาณ ๑๐๐ ครัวเรือน ซึ่งทุกครัวเรือนได้มีการดำเนินกิจกรรมกิจกรรมต่างๆ ได้มีการสุ่มตัวอย่าง ๘๖ ครัวเรือน ดังตารางการมีส่วนร่วมด้านล่างนี้ ซึ่งมีกิจกรรมที่ชุมชนมีส่วนร่วม ดังนี้

๑. กิจกรรมการคัดแยกขยะในครัวเรือน
๒. กิจกรรมการทำน้ำหมักจากเศษอาหาร
๓. กิจกรรมการทำคอกปุ๋ยหมัก
๔. กิจกรรมการปลูกผักสวนครัว
๕. กิจกรรมการเข้าร่วมเป็นสมาชิกธนาคารขยะ/ใช้บริการธนาคารขยะ
๖. กิจกรรมการมีส่วนร่วมในร้านค้าขยะเพิ่มทรัพย์
๗. กิจกรรมรับซื้อขยะสัจจ

ข้อมูลการมีส่วนร่วมของของคนในชุมชนบ้านหนองสระแก้ววน ชุมชนหมู่ที่ ๖ ตำบลส้มป่อย

บ้านเลขที่	ชื่อ-สกุล	แยกขยะ	น้ำหมัก	คอกปุ๋ยหมัก	ผักสวนครัว	สมาชิก ธนาคารขยะ	มีส่วนร่วม ร้านค้าขยะ เพิ่มทรัพย์	มีส่วนร่วม การรับซื้อ ขยะรีไซเคิล
๓๒/๑	นายบุญ บุญบาน					✓	✓	✓
๓๗	นายสุภาพณ์ ธรรมศิริ					✓	✓	✓
๓๒	นางแก้ว อินทามอน					✓	✓	✓
๓๙	นายเจริญ นิมาสา					✓	✓	✓
๓๒	นายวิฑูรย์ พิมพ์แก้ว					✓	✓	✓
๒๙/๑	นายบุญยัง จันทสิทธิ์					✓	✓	✓

๑๑๑	นางพัชรี ทุเรียนรัมย์					✓	✓	✓
๑๑๒	นายดวง สะอรัมย์					✓	✓	✓
๑๑๓	นายรัตนเมฆ เก่งนวล					✓	✓	✓
๑๑๔	นายจรูญ แสบรัมย์					✓	✓	✓
๑๑๕	นายสี แอ่งสุข					✓	✓	✓
๑๑๖	นางมาติยา เก่งแสน					✓	✓	✓
๑๑๗	นายพงษ์วิวัฒน์รัมย์					✓	✓	✓
๑๑๘	นางลิษา ไม่ สัตย์สุข					✓	✓	✓
๑๑๙	นางมาติยา เก่งแสน					✓	✓	✓

๒๐	นางบุญพร พรหมเย็น					✓	✓	✓
๒๑	นางสอมน น้อยแสง					✓	✓	✓
๑๔	นายบุญ อินทร์ไธสง (แยกขยะรวมกับเลี้ยง นายเจริญ แสงรัมย์)					✓	✓	✓
๒๓	นายเจริญ แสงรัมย์					✓	✓	✓
๑๗	นายพุด สีดีสุข (ใช้รวมกับเลี้ยง นางฉะไม สีดีสุข)					✓	✓	✓
๑๘/๑	นายรพีพร สีดีสุข					✓	✓	✓
๑๘	นางบุญมี สีดี					✓	✓	✓
๑๕	นายฉะไม ช่างยา					✓	✓	✓

๑	นางสาว น. สิงห์สารโน					✓	✓	✓
๒	นางสาว น. สิงห์สารโน					✓	✓	✓
๓	นางสาว น. สิงห์สารโน					✓	✓	✓
๔	นางสาว น. สิงห์สารโน					✓	✓	✓
๕	นางสาว น. สิงห์สารโน					✓	✓	✓
๖	นางสาว น. สิงห์สารโน					✓	✓	✓
๗	นางสาว น. สิงห์สารโน					✓	✓	✓
๘	นางสาว น. สิงห์สารโน					✓	✓	✓
๙	นางสาว น. สิงห์สารโน					✓	✓	✓

๔๒๒	นายโกศล วัฒนเกิด					✓	✓	✓
๓๘๘	นางเบ สิริราชวงศ์					✓	✓	✓
๒๒๔	นายสุรชัย สิงสารสมบัติ					✓	✓	✓
๔๓๑	นางสุ้อย่างงาม					✓	✓	✓
๒๒๘	นายดวง เสานัน					✓	✓	✓
๒๒๘/๑	นายชัยสิทธิ์ ภิรมเดช (แม่กบอยู่ร่วมกับนาย นายด้วย เสานัน)					✓	✓	✓
๒๒๑	นายศุภพัชร มาตเสา					✓	✓	✓
๔๓๑/๑	นายศักดิ์ ภิรมศาพงษ์					✓	✓	✓

๘๕	นายทองบุญ ทวดอาจ					✓	✓	✓
๘๖	นางสมหมาย บัวทิ					✓	✓	✓
๘๘/๑	นางอัมมฤต ชูมแก้ว					✓	✓	✓
๑๐๐	นางปราณี พงษ์โกลี					✓	✓	✓
๘๑/๓	นายอภิชาติ เสือแก้ว					✓	✓	✓
๘๓	นายชิน ชูจันทร์					✓	✓	✓
๘๓	นายเสวยชัย อักษร					✓	✓	✓
๘๔	นายทรงเทพ สุมาลี					✓	✓	✓

R 0	นางสาว นิลดา					✓	✓	✓
B B	นางสาว นิลดา					✓	✓	✓
B	นางสาว นิลดา					✓	✓	✓
B	นางสาว นิลดา					✓	✓	✓
B	นางสาว นิลดา					✓	✓	✓
B B	นางสาว นิลดา					✓	✓	✓
B B	นางสาว นิลดา					✓	✓	✓
B B	นางสาว นิลดา					✓	✓	✓

๘/๑	นางทองสุก ประจักษ์กรมน					✓	✓	✓
๑๐/๑	นางสีม กสมธนา					✓	✓	✓
๑๒	นางสมนิตไชย ไกรสมณเฑียร					✓	✓	✓
๑๓/๑	นายเอกชัย สมบัติกลาง					✓	✓	✓
๑๓/๑	นางศุภ สมบัติกลาง					✓	✓	✓
๑๔/๑	นางบัวลัดดี จันททรัพย์มงคล					✓	✓	✓
๑๔/๑	นายวิชัย คำเงินงาม					✓	✓	✓
๑๔/๑	นายสีห์ วิจิตร					✓	✓	✓

๒๕๐	นางเฉลิมชัย สีนะนิต					✓	✓	✓
๒๕๑/๑	นางศิริมาศ ชุ่มจันทร์					✓	✓	✓
๒๕๒/๒	นางสาวนิธนา ชะลิวัน					✓	✓	✓
๒๕๓	นางนาง เกื้อวงศ์					✓	✓	✓
๒๕๔/๑	นางเจ้าวิญ วัฒนภา					✓	✓	✓
๒๕๕	นางเต็ม วัฒนภา	ใช้ร่วมกับบ้านเลขที่ ๑๐๙				✓	✓	✓
๑๑๓๗	จิตบ้าน นางผู้ดูแลรักษา สิ่งทางใต้	ใช้ร่วมกับบ้านเลขที่ ๒				✓	✓	✓
๑๑๓๘	นางกอบ สิงห์พาสใต้					✓	✓	

๖๒	นางเฉลียว เจริญขนิมาย					✓	✓	✓
๕๖	นางคมสัน ชัยการะโนน					✓	✓	✓
๖๔	นางเฉลียว เสือสูงเนิน					✓	✓	✓
๖๑	นางสิริสัมพันธ์ วงศ์อภัย					✓	✓	✓

๕๐	นางสาว สุวิภา					✓	✓	✓
๕๓/๑	นางบุญคำ สิงหาผลึก					✓	✓	✓
๕๕	นางคำทิพย์ นามาน					✓	✓	✓
๕๖	นางคำทอง คุ้มทอง					✓	✓	✓

๕๗	นายสุวิทย์ เกษมสุข					✓	✓	✓
๑๐๓	นายวิชัย สิงห์สาร					✓	✓	✓
๕๘	นางสาว สีดากร สีดา					✓	✓	✓
๕๙	นายณัฏฐ์ สีดา					✓	✓	✓

๑๙๐	นายวิชาญ กมล					✓	✓	✓
รวม	๘๖	๘๖	๘๖	๘๖	๘๖	๘๖	๘๖	๘๖
ร้อยละ		๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

➤ ความสม่ำเสมอในการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน

▪ กิจกรรมการคัดแยกขยะในครัวเรือน

ชุมชนบ้านหนองสะแกกว่น ได้ดำเนินการคัดแยกขยะอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำทุกวัน เห็นได้จากการคัดแยกขยะที่แต่ละหลังคาเรือนได้คัดแยกไว้หน้าบ้านของตนเอง มีการจัดการขยะในทุกๆ วัน เพื่อนำไปสู่การเป็นหมู่บ้านที่ปลอดขยะหรือทำให้กลายเป็นชุมชนที่มีขยะเป็นศูนย์นั่นเอง

▪ กิจกรรมการทำน้ำหมักจากเศษอาหารต่างๆ ในครัวเรือน

ชุมชนบ้านหนองสะแกกว่น ได้ดำเนินการทำน้ำหมักจากเศษอาหารต่างๆ อย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เห็นได้จากการที่แต่ละหลังคาเรือนได้ทำการปลูกผักสวนครัว และไม้ดอกไม้ประดับไว้ที่บ้านของตนเอง และแต่ละบ้านก็จะมีน้ำหมักชีวภาพไว้ที่บ้านของตนเองทุกหลังคาเรือน เพราะนอกจากใช้เป็นปุ๋ยรดต้นผักและไม้ดอกไม้ที่ปลูกแล้วใช้จริงแล้ว ยังสามารถใช้รดต้นไม้หรือในห้องน้ำที่มีปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นอีกด้วย

■ กิจกรรมการปลูกผักสวนครัวและไม้ดอกไม้ประดับ

ชุมชนบ้านหนองสะแกกว่น ได้ดำเนินการปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานเองอยู่แล้ว โดยเป็นการปลูกผักหมุนเวียนกันไปตามช่วงฤดูกาลที่เหมาะสม เช่น ผักกาด ผักกวางตุ้ง ผักบุ้ง แดงกวา ฯลฯ นอกจากนั้นแล้วก็ยังมีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ในบริเวณรอบบ้านหรือหน้าบ้านของตนเองให้น่ามองมากยิ่งขึ้นด้วย นอกจากนั้นแล้ว การปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานเอง หากเหลือใช้ ก็ยังสามารถนำไปขายเพื่อเป็นรายได้ให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง เราจะเห็นได้ว่า พืชผักที่ปลูกเองในบ้าน ปลอดภัยทั้งผู้ปลูกเองและคนซื้อ แบบนี้แล้วการมีสุขภาพดีในชุมชนก็เกิดขึ้นได้ไม่ยาก

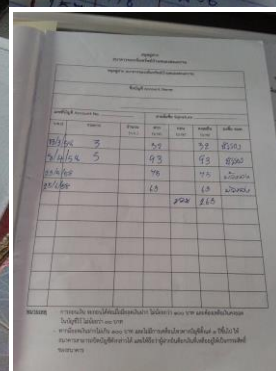
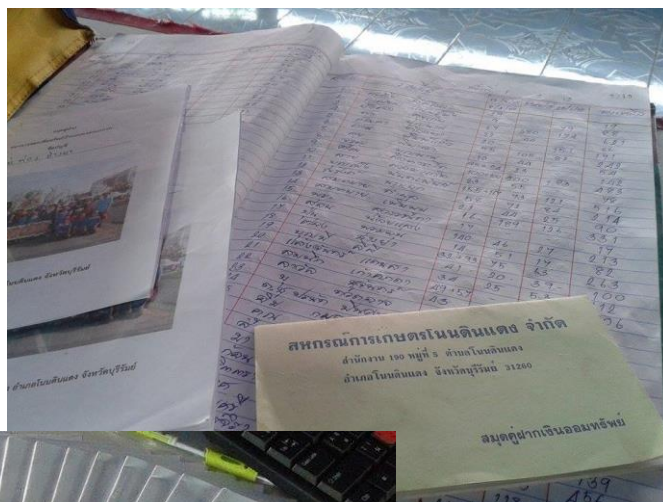
■ กิจกรรมการทำคอกปุ๋ยหมักจากเศษไม้ ใบไม้ วัชพืชต่างๆ

ชุมชนบ้านหนองสะแกกวน ได้ดำเนินการทำคอกปุ๋ยหมักบริเวณใต้ต้นไม้ หรือบางหลังคาเรือนที่มีพื้นที่ค่อนข้างเยอะจะทำเป็นบ่อปูนขนาดใหญ่เพื่อใช้ในการหมักเศษวัสดุต่างๆ โดยเฉพาะ ในการนี้ได้มีการนำ พด. ๑ มาเร่งการหมักให้เกิดประสิทธิภาพขึ้นด้วย ตามที่กรมป่าไม้หรือหมอดินจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ได้ให้ความรู้มา มาใช้อย่างเป็นรูปธรรม และเห็นผลได้จริง

■ กิจกรรมการเข้าร่วมเป็นสมาชิกธนาคารขยะ

ชุมชนบ้านหนองสะแกกวน ได้มีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกธนาคารขยะอย่างต่อเนื่องและได้มีการนำฝากขยะตลอด การดำเนินการรับซื้อ-ฝาก ขยะของทางธนาคารขยะ บางครัวเรือนอาจไม่สะดวกในการที่จะฝากขยะ แต่จะเป็นการนำ ขยะมาขายเพื่อแลกเป็นเงินนำไปใช้ในครัวเรือนเลย อย่างไรก็ตาม การร่วมกิจกรรมต่างๆ ของคนในชุมชนก็แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจในการที่นำไปสู่การทำให้ชุมชนกลายเป็นชุมชนที่มีขยะเป็นศูนย์

■ กิจกรรมการมีส่วนร่วมในร้านค้าขยะเพิ่มทรัพย์

ชุมชนบ้านหนองสะแกกวน

อย่างไรก็ตาม ชุมชนได้มีการจัดการขยะในครัวเรือนอย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่ชุมชนปลอดขยะหรือการทำให้ขยะเป็นศูนย์ โดยมีการลดการเกิดของขยะ (Reduce) ไม่ว่าจะเป็นการลดการนำเข้าขยะหรือการนำเข้าให้น้อยที่สุด โดยการนำตะกร้าไปตลาด ผักผลไม้หรือสิ่งของต่างๆ ที่ไม่พอใช้ใส่ในตะกร้าได้ก็ใส่ เพื่อลดถุงพลาสติกให้ได้มากที่สุด กิจกรรมการเข้าวัดโดยใช้ปันโต ซึ่งทางชุมชนบ้านน้อยสะแกกวนก็ได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกับเทศบาลในโครงการ หิ้วปันโตเข้าวัด ซึ่งได้รับความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดีจากเจ้าอาวาสวัดบ้านหนองสะแกกวน ทำให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญในเรื่องของการจัดการขยะมากขึ้น

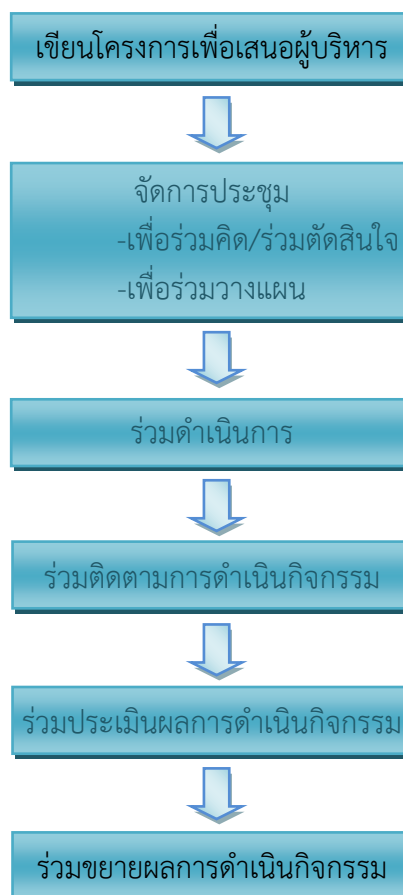

นอกจากนั้นแล้ว ขยะที่นำเข้ามาในบ้านก็ได้มีการจัดการอย่างคุ้มค่าที่สุด โดยสิ่งใดที่สามารถนำมาใช้ซ้ำได้ก็เก็บไว้ใช้ครั้งต่อไป (Reuse) เช่น ถุงพลาสติก ขวดน้ำบางชนิด เป็นต้น หรือการใช้ซ้ำไม่ได้ก็นำมาประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ในบ้านได้เช่นกัน (Recycle) เช่น ทำเป็นแจกันใส่ดอกไม้ในบ้าน การนำมาดัดเป็นกระถางปลูกดอกไม้สวยงามหรือปลูกผักสวนครัวก็ได้

๒.๒ การมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของชุมชนนั้น จะมีกระบวนการหรือขั้นตอนหลักๆ ที่เทศบาลตำบลโนนดินแดงเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการ สรุปเป็นแผนภาพ ดังนี้

➤ การร่วมคิด/ร่วมตัดสินใจ/ร่วมวางแผน

เทศบาลตำบลโนนดินแดง นอกจากจะส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนอย่างเห็นได้ชัดแล้ว ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ก็ยังมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและเป็นไปตามความต้องการของคนในชุมชนมากที่สุด โดยในการเสนอความคิดเห็นก็อยู่ในกรอบของโครงการ มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้สร้างความเข้าใจกับชุมชน ตลอดจนการร่วมตัดสินใจเพื่อนำไปสู่การดำเนินการที่มีความเป็นไปได้อย่างสมบูรณ์ นำไปสู่การวางแผนที่เป็นระบบภายใต้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ โดยมีการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและเกิดการวางแผนร่วมกันอย่างลงตัว ซึ่งในส่วนนี้จะแนบในรายงานการประชุมของชุมชนตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ (เอกสารการรายงานการประชุมตามที่แนบในส่วนที่ ๑)

โครงการประกวดชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) ประจำปี ๒๕๕๙ เทศบาลตำบลโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

➤ การร่วมดำเนินการ

เทศบาลตำบลโนนดินแดง ได้ร่วมดำเนินกิจกรรมไปพร้อมๆ กับชุมชนในทุกๆ กิจกรรม เริ่มตั้งแต่กิจกรรมการเข้าไปประชาคมหมู่บ้านเพื่อให้ทราบความต้องการของชุมชน รับฟังปัญหาต่างๆ ของชุมชนเพื่อนำไปสู่แผนพัฒนาต่อไป

เทศบาลตำบลโนนดินแดง ได้ตระหนักถึงปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก จึงได้มีโครงการโดยมีวัตถุประสงค์มุ่งไปที่การอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้มากที่สุด โดยเทศบาลจะเข้าไปให้ความรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและเห็นโทษของผลกระทบที่จะตามมา เกิดเป็นความร่วมมือกันในการเข้ามาจัดการปัญหาร่วมกันอย่างเต็มที่ ในการดำเนินการต่างๆ นั้น เทศบาลตำบลโนนดินแดงได้เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิด ตัวอย่างกิจกรรมตามโครงการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือน ปี ๒๕๕๖

■ กิจกรรมการทอดผ้าป่าขยะ

เทศบาลตำบลโนนดินแดงได้เข้าไปร่วมดำเนินการตั้งแต่การประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินกิจกรรมและร่วมดำเนินการทุกขั้นตอนจนกิจกรรมเสร็จสิ้นสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการวางแผนและกำหนดการต่างๆ กิจกรรมการจัดและออกแบบขบวนแห่ที่สวยงาม การเพิ่มเติมกิจกรรมเพื่อสร้างกระแสและเพิ่มความน่าสนใจให้กับกิจกรรมการร่วมเดินในขบวนแห่ การร่วมจัดการแยกขยะที่ได้จากการทอดผ้าป่าฯ และนำไปขายเพื่อเป็นทุนตั้งต้นในการดำเนินการรณรงค์ขยะต่อไป

■ กิจกรรมการคัดแยกขยะในครัวเรือน

เทศบาลตำบลโนนดินแดง ได้เข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมในการให้ความรู้และยังสนับสนุนอุปกรณ์ให้กับชุมชน ร่วมเข้าไปช่วยจัดทำสำหรับไว้แยกขยะ ซึ่งกิจกรรมการคัดแยกขยะในครัวเรือน ประชาชนในชุมชนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ซึ่งนอกจากจะช่วยลดปัญหามลพิษแล้ว ยังสามารถช่วยเสริมรายได้ให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนั้นแล้ว ยังผลจากการคัดแยกขยะที่ได้จากครัวเรือน เทศบาลตำบลโนนดินแดงก็รับซื้อเช่นเดียวกัน

■ กิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์

เทศบาลตำบลโนนดินแดง ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่ชุมชน ในเรื่องการคัดแยกขยะและการนำเศษอาหารหรือวัสดุที่ย่อยสลายได้ในครัวเรือนมาหมักใช้ในครัวเรือน เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิตโดยการนำปุ๋ยหมักที่ได้มาใช้กับพืชผักสวนครัวที่ปลูกไว้รับประทานเองในครอบครัว นอกจากการลดต้นทุนในการผลิตแล้ว ยังเป็นการได้ฝึกปลอดสารพิษไว้รับประทานเองด้วย ซึ่งแต่เดิมนั้น ชุมชนหมู่ที่ ๖ บ้านหนองสะแกกว่น ก็ได้มีการปลูกผักไว้รับประทานเองอยู่แล้ว การที่เทศบาลตำบลโนนดินแดงได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ความรู้และดำเนินการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ที่มีอยู่แล้วในครัวเรือนอย่างจริงจังนั้น เป็นการส่งเสริมให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าที่สุด และเป็นการจัดการขยะให้เป็นชุมชนปลอดขยะที่แท้จริง

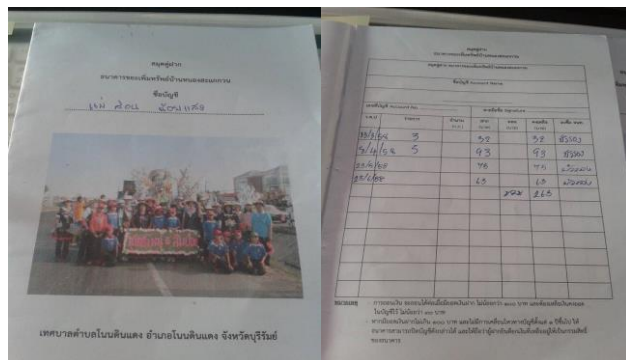
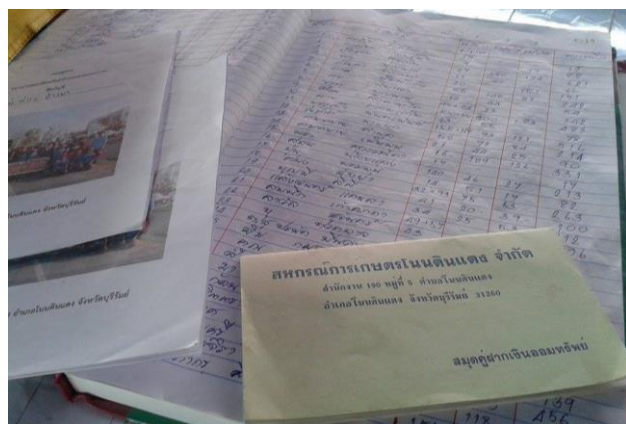
■ กิจกรรมการปลูกผักปลอดสารพิษ

เทศบาลตำบลโนนดินแดง ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่ชุมชน ในเรื่องการคัดแยกขยะและการนำเศษอาหารหรือวัสดุที่ย่อยสลายได้ในครัวเรือนมาหมักใช้ในครัวเรือน เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิตโดยการนำปุ๋ยมาใช้กับพืชผักสวนครัวที่ปลูกเองภายในบ้าน นอกเหนือจากการปลูกไว้รับประทานเองแล้ว ที่เหลือจากการรับประทานก็ยังสามารถนำไปขายเป็นรายได้ให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่งด้วย

➤ การร่วมติดตาม

เทศบาลตำบลโนนดินแดงได้ร่วมติดตามผลการดำเนินการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเรื่องการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ไม่ว่าจะเป็น กิจกรรมการคัดแยกขยะที่ความต่อเนื่องวันต่อวัน กิจกรรมการทำน้ำหมัก/คอกปุ๋ยหมัก กิจกรรมการปลูกผักสวนครัวในบ้าน และกิจกรรมการรับซื้อขยะจากชุมชนและสรุปผลการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ซึ่งในการประชุมก็จะมีเพื่อนำเรื่องการดำเนินการต่างๆ เข้าไปในที่ประชุมเพื่อแจ้งกิจกรรมต่างๆ ให้ทราบโดยทั่วกัน เพื่อเป็นการติดตามการดำเนินกิจกรรมที่ต่อเนื่อง นอกจากนั้นแล้ว การติดตามว่าการที่เราได้ทำปุ๋ยหมักไปนั้น ได้มีการนำมาใช้จริงหรือไม่อย่างไร การแยกขยะได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องหรือไม่ ซึ่งก็สามารถดูได้จากการรับซื้อ-ฝากขยะของชาวบ้านในชุมชนในแต่ละครั้งของการเข้ามารับซื้อของธนาคารขยะ นอกจากนั้นแล้ว เทศบาลตำบลโนนดินแดง ยังได้ติดตามเรื่องการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชนให้แลดูสะอาดน่ามองอยู่เสมอ

➤ การร่วมประเมินผล

เมื่อได้มีการติดตามการดำเนินกิจกรรมต่างๆ แล้ว ในการประชุมก็จะมีการประเมินผลของการติดตาม ซึ่งเจ้าหน้าที่จะมีการติดตามและประเมินผลไปพร้อมๆ กัน เมื่อมีการประชุมทุกครั้งก็จะมีผู้ชี้แจงให้ชุมชนทราบว่า มีการดำเนินการอย่างไรบ้างแล้วและผลที่ได้จากการดำเนินการนั้นเป็นอย่างไร นอกจากนั้นแล้ว เทศบาลตำบลโนนดินแดง ยังได้เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการขยะมาเก็บรวบรวมเพื่อทำเป็นฐานข้อมูลในการประเมินผลเชิงสถิติของการดำเนินโครงการต่อไป

นอกจากนั้นแล้ว ในส่วนของการดำเนินกิจกรรมที่เป็นต้นแบบของการผลิตก๊าซหุงต้ม ก็มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและจริงจัง จนประสบผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม

➤ การร่วมขยายผล

การบริหารจัดการขยะ เป็นนโยบายของทางเทศบาลที่คณะผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการที่จะจัดการปัญหาเรื่องนี้ จะเห็นได้จากการประชุมหมู่บ้านแต่ละครั้งของทางเทศบาล ก็จะมีการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมสู่ชุมชน ให้ตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เป็นการสร้างจิตสำนึกและให้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการขยะอย่างจริงจัง จากการดำเนินกิจกรรมของชุมชน ทำให้ชุมชนใกล้เคียงได้นำแนวคิดไปใช้เป็นแบบอย่าง และจะมีการขยายผลไปยังชุมชนอื่นในเขตเทศบาลอย่างต่อเนื่องต่อไปในอนาคต

จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนจนกลายเป็นชุมชนต้นแบบ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ คณะนักศึกษาจากวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ ก็ได้ขอเข้ามาศึกษาดูงาน ณ ชุมชนบ้านหนองสะแกกว่น ชุมชนหมู่ที่ ๖ และเทศบาลตำบลโนนดินแดง ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ความรู้และร่วมต้อนรับคณะผู้มาศึกษาดูงานอย่างอบอุ่น

การน้อมนำ “หลักเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการวางแผนเพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้มีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น จากการสนับสนุนดังกล่าว จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๘ นำโดย นายพลการ สุวรรณรัตน์ องคมนตรี พร้อมด้วย นายคณูชา สินธวานนท์ รองเลขาธิการคณะกรรมการพิเศษ ได้ประสานงานเพื่อติดตามโครงการตามพระราชดำริ หรือ กปร. ให้ชุมชนบ้านหนองสะแกกวน หมู่ที่ ๖ ตำบลส้มป่อย ได้รับคัดเลือกให้เป็นพื้นที่เพื่อติดตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เทศบาลตำบลโนนดินแดง มีความภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีการสนับสนุนการเสริมสร้างความรู้ด้านการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ จนชุมชนได้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนสืบไป

ยิ่งไปกว่านั้น เทศบาลตำบลโนนดินแดง ยังได้นำกิจกรรมต่างๆ ไปขยายผลต่อให้แก่ชุมชนหมู่ที่ ๑๓ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการขยายผลที่ยั่งยืนต่อไป จนชุมชนหมู่ที่ ๑๓ ตำบลโนนดินแดง กลายเป็นชุมชนต้นแบบอีกชุมชนหนึ่งอีกด้วย

โครงการประกวดชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) ประจำปี ๒๕๕๙ เทศบาลตำบลโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ได้มีคณะจากเทศบาลตำบลปราสาท อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ ได้เข้ามาศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะ การบริหารจัดการชุมชนของชาวบ้านหนองสะแก กอน ว่ามีการบริหารจัดการชุมชนอย่างไร ให้เป็นชุมชนที่น่าอยู่ ดูสะอาดตา คนในชุมชนมีความรักความสามัคคี เห็น ความสำคัญของการบริหารจัดการขยะและอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างมีความสุข

โครงการประกวดชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) ประจำปี ๒๕๕๘ เทศบาลตำบลโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

๒.๓ การมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมของภาคส่วนอื่นๆ (สถานศึกษา ศาสนสถาน สถานพยาบาล หน่วยงานราชการและภาคเอกชน ฯลฯ)

เมื่อพูดถึงการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมของภาคส่วนอื่นๆ นอกจากเทศบาลตำบลโนนดินแดง ที่ได้มีส่วนร่วม ตั้งแต่การร่วมคิด/ร่วมตัดสินใจ การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินการ การร่วมติดตาม การร่วมประเมินผลไปจนถึงการร่วมขยายผลอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจัง ยังมีการสนับสนุนจากภาคส่วนอื่นมาร่วมดำเนินกิจกรรมด้วย

■ สถาบันการศึกษา

➤ ในการนี้โรงเรียนบ้านน้อยสะแกกว่น ได้ส่งวิทยากร เพื่อให้ความรู้ในการสอนการทำสิ่งของเพื่อใช้งานจากวัสดุที่ใช้แล้ว นอกจากนั้นแล้ว เด็กยังมีการกิจกรรมจัดค่ายเยาวชนในชุมชนอาสาพัฒนาอนุรักษ์ป่ารักษาน้ำมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มเยาวชนรักษ์ป่ารักษาน้ำขึ้น โดยให้นักเรียนโรงเรียนบ้านน้อยสะแกกว่นเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ รักษาพื้นที่ป่าและน้ำ ร่วมกับชุมชน มีสมาชิก จำนวน ๓๗ คน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่มอีกด้วย

ด.ญ.กิตติยา สอนรัมย์
ประธานกรรมการ

ด.ช.ทินกร สาลาด
รองประธานกรรมการ

ด.ญ.ธนภรณ์ สะอึ้งรัมย์
เลขานุการ

➤ โรงเรียนร่มเกล้าบุรีรัมย์ ได้เข้าร่วมกิจกรรมในการการพัฒนาชุมชน เช่น การร่วมกันพัฒนาเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ในชุมชน การร่วมทำคอกปุ๋ยหมักจากเศษวัชพืช ทำความสะอาดถนนหนทาง ช่วยเหลือคนในชุมชนในการปรับปรุงภูมิทัศน์ โดยมีคณะอาจารย์ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี พร้อมทั้งมาร่วมพัฒนากับเด็กนักเรียนด้วย เป็นต้น

■ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบุรีรัมย์ (ทสจ.)

ทสจ. ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ได้แก่ ถังพลาสติก 100 ลิตร PVC วงขอบซีเมนต์ปิดฐาน กากน้ำตาล มูลวัวมูลควาย ถุงผ้าสำหรับประชาสัมพันธ์ โครงการ ถุงตาข่ายเขียว และ กากมะพร้าว

■ ภาคเอกชน

นอกจากในส่วนของเทศบาลที่ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ทุกๆ ด้านแล้ว ยังมีโรงสีข้าวเจริญกิจ ซึ่งเป็นหน่วยงานจากภาคเอกชนที่เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ พันธุ์ รักษาดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ให้การสนับสนุนเงินทุนให้กับธนาคารขยะเพิ่มทรัพย์

■ ส่วนราชการที่อยู่ในพื้นที่

➢ เจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ และหมอดิน ร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการทำคอกปุ๋ยหมักใช้เองในครัวเรือน

➢ อำเภอนอนดินแดง ให้องค์ความรู้ต่างๆ เป็นผู้ให้แรงบันดาลใจ ให้ชุมชนมีกำลังใจในการทำการกิจกรรมต่างๆ เพื่อไปสู่เป้าหมายให้ได้ คือการทำให้ชุมชนมีขยะเป็นศูนย์

โครงการประกวดชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) ประจำปี ๒๕๕๙ เทศบาลตำบลนอนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

➤ สถานีตำรวจภูธรโนนดินแดง ให้การสนับสนุนในกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่ในชุมชนให้น่าอยู่

➤ โครงการส่งน้ำลำนางรอง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกหญ้าแฝก

➤ หน่วยทหาร จากศูนย์พัฒนาโนนดินแดง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการให้ความรู้ในเรื่องของการทำปุ๋ยหมัก ทั้งในเทศบาลและในชุมชน พร้อมทั้งร่วมกันปรับปรุงภูมิทัศน์ในชุมชนให้น่ามองยิ่งขึ้น

■ สถานพยาบาล

➤ โรงพยาบาลโนนดินแดง ได้มีส่วนในการให้ความรู้ต่างๆ ในเรื่องของการดูแลสุขภาพและการให้ความรู้เรื่องการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย ในการให้ความรู้ ทำให้คนในชุมชนตระหนักถึงความปลอดภัยในการเลือกบริโภคอาหารที่สะอาด ปลอดภัย จึงเป็นการส่งเสริมให้คนในชุมชนหันมาปลูกผักปลอดสารพิษไว้รับประทานเองที่บ้าน เพื่อเป็นการดูแลสุขภาพของคนในครอบครัว นอกจากนั้นแล้ว โรงพยาบาลโนนดินแดงยังร่วมกับเจ้าหน้าที่จากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า สานิตการทำปุ๋ยหมักจากเศษใบไม้ เศษไม้และวัชพืชต่างๆ

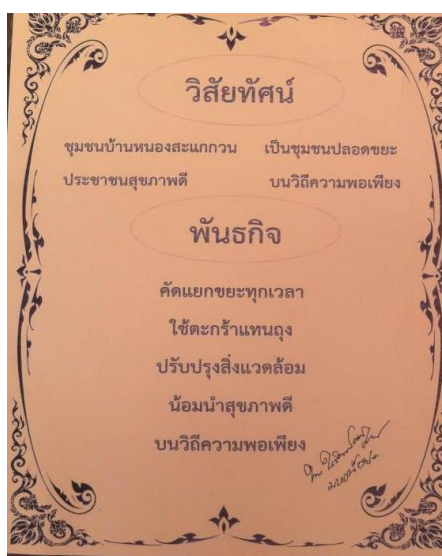
- รพสต.สัมป่อย มีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมขยายผลและร่วมกิจกรรมปลูกป่า

■ ศาสนสถาน

วัดหนองสะแกกวน นอกจากจะเป็นแหล่งศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชนแล้ว ยังเป็นแหล่งศูนย์รวมความศรัทธา ความเชื่อ ซึ่งการเป็นแหล่งศรัทธา นี้ เจ้าอาวาสวัดหนองสะแกกวนจึงได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟู รักษาทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน โดยวัดหนองสะแกกวนได้ร่วมดำเนินกิจกรรมการคัดแยกขยะ การหมักวัสดุเพื่อผลิตก๊าซหุงต้มใช้ในวัด และยังสนับสนุนเงินทุนให้กับธนาคารขยะเพิ่มทรัพย์อีกด้วย

วัดหนองสะแกกวน เป็นแหล่งศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้านหนองสะแกกวนและหมู่บ้านใกล้เคียง เจ้าอาวาสมีความมุ่งมั่นและให้ความร่วมมือในทุกๆ กิจกรรมที่เป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ท่านได้ให้อาวุาทและร่วมทำวิสัยทัศน์เป็นข้อตกลงกับชุมชน เป็นแรงบัลดาลใจให้กับคนในชุมชน คนในชุมชนมีความศรัทธาเจ้าอาวาสเป็นอย่างมาก จึงไม่แปลกใจเลยว่า เพราะเหตุใด คนในชุมชนถึงได้มีความมุ่งมั่นที่จะทำดีและร่วมแรงร่วมใจกันทำตามที่ท่านเจ้าอาวาสนั้นให้การสนับสนุน

๒.๔ รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนกับภาคส่วนอื่นๆ

มีการสนับสนุน เช่น

๑) งบประมาณ

นอกจากเทศบาลตำบลโนนดินแดงจะให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ อย่างเต็มที่แล้ว ยังมีหน่วยงานอื่นที่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นโรงสีข้าวเจริญกิจและวัดหนองสะแกกวน ที่ให้การสนับสนุนเงินทุนให้กับธนาคารขยะเพิ่มทรัพย์

๒) วัสดุอุปกรณ์

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบุรีรัมย์ (ทสจ.) ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ได้แก่ ถังพลาสติก ท่อ PVC วงขอบซีเมนต์ปิดฐาน กากน้ำตาล มูลวัวมูลควาย ถังสำหรับประชาสัมพันธ์ โครงการ ถูตาข่ายเขียว และกากมะพร้าว

๓) ของรางวัล

อำเภอโนนดินแดง ได้มอบโล่เพื่อเป็นรางวัลเป็นแรงบันดาลใจให้มีกำลังใจในการทำต่อไป เป็นการแสดงถึงการให้รางวัล เพื่อเป็นแบบอย่างและเป็นต้นแบบให้หน่วยงานอื่นหรือชุมชนอื่นได้เห็นถึงความตั้งใจ พยายามทำสิ่งที่ดีให้กับชุมชน จนประสบความสำเร็จ ได้ประจักษ์ถึงความสำเร็จที่เราทุกคน หรือ หน่วยงานอื่นหรือชุมชนอื่นก็สามารถทำได้เช่นกัน ทุกสิ่งอย่างเราได้ร่วมแรงร่วมใจกันทำและเป็นประโยชน์นั้น สิ่งดีๆ ก็ตกเป็นของคนในชุมชนของเราเอง

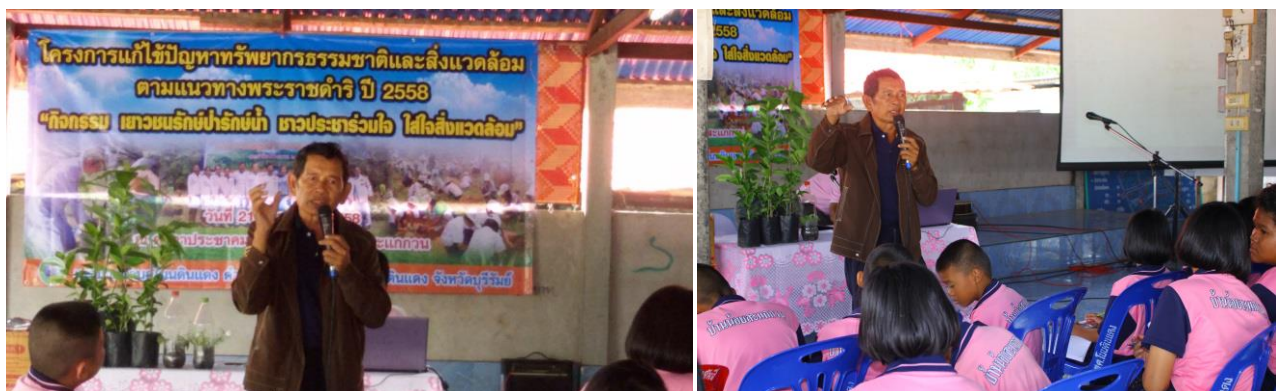

๔) องค์ความรู้ เช่น การจัดอบรม การศึกษาดูงาน วิธีการ การสาธิต การฝึกอาชีพ เป็นต้น

- เจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ร่วมกับโรงพยาบาลโนนดินแดง ได้เข้ามาให้ความรู้เรื่องการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ต่างๆ ในครัวเรือน นอกจากนั้นแล้ว ยังได้นำความรู้ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ลำธาร สัตว์ป่า หรือแม้แต่วิธีการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในชุมชน

- หมอดิน ได้เข้ามาให้ความรู้เรื่องการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ต่างๆ ในครัวเรือน ให้ความรู้ตั้งแต่กระบวนการทำ ประโยชน์และโทษต่างๆ รวมถึงการนำไปใช้อย่างเหมาะสมและถูกวิธี สอนถึงประโยชน์จากการช่วยกันสร้างพื้นที่สีเขียวด้วยการร่วมแรงร่วมใจกันเพียงคนละต้น ก็ทำให้ชุมชนกลายเป็นชุมชนสีเขียวและน่าอยู่มากยิ่งขึ้น

- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบุรีรัมย์ (ทสจ.) ได้เข้ามาให้ความรู้เรื่องการทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหารในครัวเรือนพร้อมสาธิตการหมักอย่างถูกวิธี รวมทั้งให้ความรู้ในการจัดการกับกลิ่นที่เกิดขึ้น ทำให้คนในชุมชนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริงอย่างถูกต้อง

๕) การรับซื้อหรือรับแลกขยะจากคนในชุมชน

ในชุมชนบ้านหนองสะแกกว่น มีร้านค้าขยะเพิ่มทรัพย์ที่รับซื้อขยะจากชุมชนที่ให้ราคาที่เป็นกลาง และมีการรับแลกสินค้าต่างๆ เช่น อาหารที่ใช้ในครัวเรือน เช่น น้ำมันพืช บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ผงชูรส น้ำปลา ไข่ไก่ เป็นต้น และสินค้าอย่างอื่น เช่น ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน สู่ ยาสีฟัน เป็นต้น

